

Epigeneium Gagnep 1932

Trên thế giới có 35 giống, Việt Nam có 5.

1 ***Epigeneium amplum*** (Lindl.) Summerh. 1957

Đồng danh: *Bulbophyllum amplum* Rchb.f 1864; *Dendrobium amplum* Lindley ex Wall. 1830; *Epigeneium annamense* (Guillaumin) Seidenf. 1980; *Epigeneium coelogyne* (Rchb. f.) Summerh. 1957.

Ảnh: Đinh Văn Tuyên

Ảnh: Nông Văn Duy

Tên Việt: Thượng duyên rộng (PHH), Lan môi dày (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, thân củ cao 3-4 phân, lá 2 chiếc ở ngọn. Hoa 1 chiếc to 7-8 phân, rất thơm và lâu tàn, nở vào Thu-Đông.

Nơi mọc: Lai Châu, Sơn La, Lào Cai, Lâm Đồng.

Epigeneium annamense (Guill.) Seidenf. 1980 - xin xem ***Epigeneium amplum*** (Lindl.) Summerh. 1957.

2 ***Epigeneium cacuminis*** (Gagnep.) Summerh. 1957

Đồng danh: *Epigeneium cacuminis* (Gagnep.) Nguyen Tien Ban & Duong Duc Huyen 1984; *Epigeneium langbianense* (Guillaumin) Seidenf. 1975; *Sarcopodium cacuminis* (Gagnep.) Tang & F.T. Wang 1951.

Ảnh: Andy's Orchids

Ảnh: Nông Văn Duy

Tên Việt: Thượng duyên đỉnh (PHH), Môi dày nhiều hoa (TH).

Mô tả: Phong lan, thân củ cao 3 phân, lá 1-2 chiếc. Chùm hoa dài 20-25 phân, hoa 15-20 chiếc to 2-3 phân, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Bì Đúp, Lạc Dương, Lâm Đồng, Đặc Hữu của Việt Nam.

3 *Epigeneium chapaense* Gagnep. 1932

Đồng danh: *Sarcopodium chapaense* (Gagnep.) Tang & F.T.Wang 1951.

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Ảnh: Leonid Averyanov

Tên Việt: Thượng duyên Sa pa (PHH), Môi dày Sapa (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ mọc sát nhau cao khoảng 1 phân, lá một chiếc. Hoa đơn độc to 1.5-2 phân không thơm, nở vào mùa Thu.

Nơi mọc: Đặc Hữu của Việt Nam: Sơn La, Lai Châu, Hà Giang, Lâm Đồng.

4 *Epigeneium clemensiae* Gagnep.1932

Ảnh: Đinh văn Tuyên

Ảnh: Lê trong Châu

Tên Việt: Thương duyên Clemens (PHH), Môi dây Đà nẵng (TH).

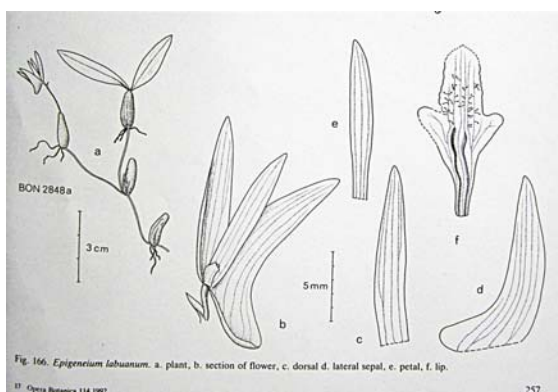
Mô tả: Phong lan nhỏ, củ to 1 phân hơi cong, mọc xa nhau. Lá 1 chiếc, hoa đơn độc to 1.25 phân nở vào mùa Thu. Mẫu hoa sậm hơn và củ mọc thưa hơn *Epig. chapaense*.

Nơi mọc: Lào Cay, Sa Pa, Lâm Đồng.

Epigeneium langbianense (Guill.) Seidenf. 1975 - xin xem *Epigeneium cacuminis* (Gagnep.) Summerh. 1957.

5 *Epigeneium labuanum* (Lindl) Summerh.

Mặc dầu là một tên được công nhận với các đồng danh: *Callista labuana*, *Den. labuanum*, *Katherinea labuana*, *Sacopodium labuanum* nhưng không tìm thấy hình ảnh và tư liệu nào, ngoại trừ hình vẽ trong cuốn *Orchids of Indochina*, và lời mô tả của Trần Hợp như sau:

Lan môi dày Hà nội: Lan sống phụ, thân rễ bò mang củ giả xếp xa nhau. Củ giả dạng trái xoan cao 1-1.5 cm, đỉnh có 1-2 lá. Lá hình giáo thuôn nhọn cả 2 đầu, dài khoảng 3 cm, rộng 0.8 cm. Cum hoa có 1 hoa ở đỉnh củ giả, màu trắng pha hồng. Cánh môi dạng trái xoan có 3 thùy, 2 thùy ở bên góc, hình tam giác, thùy giữa hình chữ nhật có lông dài, chửa dài.

Trước đây thu hái mẫu ở vùng Hà nội và phân bố ở Borneo (Indonesia).

Nguyễn tiến Hiệp, Leonid Averyanov và Phan kế Lộc cho biết đã tìm thấy tại Bồ Trạch, Minh Hoà tỉnh Quảng Bình vào tháng 1-2005.